

Mándy Iván

FÉLÁLOM

A lepedő! Egyszerre csak észrevette a lepedőt. Ahogy úgy körbejárt a szobában szórakozottan, meglehetősen álmosan. Egy-egy pillanatra talán el is aludt séta közben. Mindjárt el tudott aludni. Fürdés közben, olvasás közben és hát séta közben. Egyébként nem nagyon ment az alvás. Na mindegy. Fenét mindegy!

Egy szék hátán lógott a lepedő. Mint akit odavetettek, otffelejtettek. Talán a lepedő unta meg azt a vállat, a sétát a szobában. Finoman, észrevétlenül lecsúszott, ráborult egy székre. Elege volt az egészből. Köszöni szépen, de elég.

Ő meg csak nézte. Egy mozdulat, talán hogy lerántsa onnan. Nem rántotta le. Eszem ágában sincs! Ezt mondtam már? Lehetséges. Nem emlékszem. Talán az agyam is kifáradt. Szóval, maradj csak ott, ahol vagy. De nem maradsz ott. Holnap vagy holnapután már eltűnsz. Hogy hová? Olyan mindegy. Érdekes, mostanában minden úgy eltűnik. Egy toll, egy fésű, szemüveg, ernyő. Még le se teszem, még a kezemben. Aztán csak ránézek, mondhatnám, *csak egy pillantást vetek rá*, és már sehol.

– Csak tudnám, hová tűnt a konyhakötényem!

Váratlanul jött ez a női hang.

– Anya! Hol vagy? Hová bújtál? És mi van azzal a köténnyel?

– Egyszerűen eltűnt. Tudod, amikor megleptelek a tojásos lecsóval.

– Tojásos lecsó!

– Már elfelejtetted. Akkor persze azt mondtad, hogy élményszerű. Az élmény erejével hat rád.

– Te mindig mesterien főztél, anya.

– Köszönöm az elismerést. Egyébként nem vagyok az édesanyja.

– Stux Olga?

– Mit akar a Stux Olgával? Soha nem hallottam ezt a nevet.

– Nem nagy veszteség.

– Kellemetlen volt?

– Talán inkább csak kedélytelen.

Beleszimatolt a levegőbe. – De hol vagy? Hol a csudában?

– Nem is sejtem?

– Nem is sejtem. Ostoba vicceid vannak.

– Én magam vagyok egy ostoba vicc.

A kis szobában, a rekamié előtt. Mintha egy nő fölé hajolna.

– ...hol a csudában?

– Nyomon vagy. – Csöndes nevetés. – Talán mégse feledkeztél meg egészen rólam.

A rekamié nyekkent egyet. Nem éppen felháborodottan, de azért...

Egy gunyoros hang a rekamiéből.

– Bravó! Most már csak egy mozdulat! Egy utolsó mozdulat!

Ő pedig megismételte a rekamié fölött... Egy utolsó mozdulat. Ez olyan drámai.

– Azért az se volt csekélység, ahogy bevágtál ide. És abban a pillanatban már el is felejtettél.

– Na persze.

– Na persze. Ennyi telik téled. Valakit bedobsz a rekamiéba. Valakit kint felejtess egy széken.

– Téged is kint felejthettek volna. (Szünet.) Bocsánat! Mi tegeződünk?

Nem jött válasz a mélyből. Elhaló sóhaj a dunyhák közül, alig hallható reccsenés.

– Azért talán még nem felejtetted el azt a nevet, hogy Patkoló Gizi.

– Nem felejtettem el. Még nem felejtettem el.

A férfi most már felhajtotta a rekamié fedelét.

Előtte egy leprévelt arc. A száj éles, zárt vonala.

Körülötte a dunyha és a párnák tengere. Megfagyott tenger. Az előbb még talán hullámozott, de most már...

Kézét észrevétlenül a nő válla alá csúsztatta. Nézte, nézte azt a magányos arcot. Ez az arc valaha nevetett vagy legalábbis mosolygott.

A nő fel se nézett. Semmit és senkit se akart látni. Szólni se akart senkihez. Nem, hát így aztán igazán nem indulhatott meg egy beszélgetés.

– Csináljak egy kávé?

– Mássz le rólam azzal a sáros cipőddel. Mikor pucoltál te utoljára cipőt?

– Miféle kérdés ez? Mit akarsz ezzel? Hogy mikor pucoltam cipőt? Talán a hét végén. Igen, a hét végén.

– Melyik hét végén? – Az arc megennyhült. Ahogy a tanárnő megkönyörül a lusta diákon. Majd ismét megkeményedett. – Úgy mégis melyik hét végén?

A férfi arca eltávolodott a nő arcától. Mintha leoperálták volna. Ahogy eltávolítanak egy daganatot.

– Régebben hetente kétszer.

– Régebben.

– Kedden és pénteken.

– Milyen jól emlékszel.

– Soha nem tévesztettem el. Kedden és pénteken.

Csend.

A nő lágy, szomorú hangja.

– És aztán?

Nem válaszolt. Ő, most már nem tévesztette meg ez az ellágyulás. Egy pillanat, és a nő megint támad. Megint az a félelmetes számonkérés. De miért olyan engesztelhetetlen? Nincs benne semmi könyörület?

Nem fontos. Nem kell vele törődni. Elég ebből az örökös védekezésből. Szánalmas hazugsághalmaz. Maga elé meredt. Mintha egy szűk torkú barlangba bámulna. Minden beleesett abba a barlangba. Emlékek, tárgyak, mozdulatok. És hangok. Egyre távolodó, majd elhaló hangok. A hazugság halmaza is szétfoszlott.

Közben egy fakó, idegen hang.

– Valami megpattant bennem.

Kurta nevetés.

– Ezt meg hol olvastad?

Megrándult a válla, mintha hirtelen ráverték volna.

– Miből gondolod, hogy olvastam?

– Olyan irodalmias. Mintha idéznél valakit. Egy mondat a kedvenc íródtól. Igaz is! Ki a kedvenc író?

– Nincs kedvenc íróm.

– Szégyelled?
 – Miért szégyellném? Még azt se szégyellem, hogy nincs. – (Szünet.) Mintha egy párnával tántorogna lefelé a barlangba. – Nincs! Nincs!
 – És az a japán?
 – Miféle japán?
 Egy pillanatra elnémult. Majd ordítani kezdett.
 – Hát ez így nem megy tovább! Torkig vagyok ezzel az örökös felfordulással!
 – Mi bajod van?
 – Semmi a világon. De az biztos, hogy rend lesz ebben a lakásban! Igenis – rend!
 A nő felkönyökölt. Rázta a nevetés.
 – Ez komoly?
 – Nagyon is komoly. Nincs ebben semmi nevetnivaló. Ez egyáltalán nem olyan nevetséges.
 Csönd.
 – Sipirc! Sipirc! De ebben a minutumban?
 Megtántorodott. Belezuhan a pálmába.
 A növény meglepett, fájdalmas reccsenése.
 A nő gyöngyöző nevetése.
 Egyszerre elkomolyodott, ahogy megkérdezte.
 – Mi van apáddal?
 – Sokkal szórakoztatóbb, mint te.
 – Ó, a Gyula!
 És megint az a kislányos nevetés.

Lehetetlenül vékony széken ült a televízió üres, szürke képernyője előtt.
 Ágyúdörgés töltötte be a reggelt. Elvonuló tankok rosszkedvű dübörgése.
 Egy nő sikoltása valahonnan az emeletekről.
 – Mit akarnak itt a tankok?!

Kásás férfihang. – Na mégis mit gondol?
 Ő meg nem mozdult a televízió elől
 Mire várt?
 Itt töltötte az éjszakát?

Közben valaki kijött a fürdőből. Egy lepedőbe csavart, magas, vékony alak. Halkan szitkozódott. Talán megcsúszhatott. Átment a másik szobába. Suttogásféle hallatszott. Alig hallható lépések. Padlóreccsenés. Bevágódott az előszobaajtó.
 Csönd.

Ennyi volt az egész? Ezért jött ide? Fürdés. Vagy éppen csak tusolás. Egy pillanatra benézett a nőhöz. És azzal lelépett. Vagy itt se volt? Lehet, hogy itt se volt.
 A nő hangja a szomszéd szobából
 – Ha apád mellettem lenne! Mondjuk egy félórácskára.
 Na tessék! Most apáról fuvolázik a rekamié dobozából! Hát köszönöm!
 Egy pillanat, és már odalent az utcán.
 Lövések. Üvegcsörömpölés.
 Elmosódott feliratokat olvasott egy öreg ház falán.
Itt volt a Bunbele bandája!
Szöröstalpú Jupiter
Imádlak Susu!

Visszajövök

Szöröstalpú Jupiter

Felmordult egy ágyú.

Egy férfihang. – Lőjetek szét mindent! És rohadjatok meg!

FTC

Visszajövök!

Ez megint a Szöröstalpú lehet. Igazán visszajössz?

Én nem megyek vissza abba a lakásba. Nem csinállok rendet. Cipőt se pucolok. Se kedden, se pénteken. Nincs olyan nap, hogy én cipőt pucoljak. – És főleg nem akarom látni azt a nőt a rekamiében. Nem mozdul onnan. Vár valakit. De akit vár, az nem én vagyok. Nem érdekel. Tegeződünk? Magázódunk? Tökmindegy.

Tovább! Tovább! Olvassuk a falak regényét.

És ha eltrafál egy eltévedt golyó? Ha átgázol rajtam egy tank? Na nem, azért az talán mégse. Egy ilyen pitiáner pofát észre se vesz. De észrevesz, és feldühödik. Mit mászkál itt ez a vacak alak?

Hol vagy, Diri Dongó?

Téri Acsorgó?

Dilis Gabi?

Szalóky Ica,

Mari,

A Szalóky lányok

ICA ICA ICA

Minden recsegett körülötte. A darabokra tört jégmező. A szétlőtt, kizuhant ablakok. Bezúzott homlokok, hasadt szájak, szemek üres ürege.

Botladozva, csúszkálva, olykor szégyenletesen elhasalva. – El innen! El!

Egy számla hevert az előszoba padlóján. Olykor kissé felemelkedett, mintha el akarna szállni, de aztán megint csak visszahullott.

Tisztelt Fogyasztó!

Tisztelettel értesítjük, hogy díjbeszedőnk a mai napon megkísérelte az árammérő leolvasását...

Borús, vádló hang a rekamié felől.

– ...de nem találta itthon. Már vagy huszadszor nem találta itthon, de majd megint jön a jelzett időpontban, mindig jön a jelzett időpontban.

A hang elhallgatott. Majd egy elnyújtott ásitás után:

– Próbáltam egy kis konyakot belediktálni, de rohant tovább, mert máshol is ott kell lennie a jelzett időpontban, és máshol sincsenek otthon, sehol sincsenek otthon.

– ...a jelzett időpontban!

Ott állt a számlával a kezében.

– Elég! Elég! És nagyon kérlek, Gizuskám, ne itasd le a jelzett időpontban, hagyd elmenni, és ő majd ismét jön, és ismét, és ismét...

Csönd.

Száraz, kopogó hang. Olyan ismeretterjesztő hang.

– Az úrinők! Nekem csak ők jutottak, finom hölgyek a finom társaságból. Soha egy becsületes kurva, akire olykor egy orvos is ránéz, akit alávetnek egy kemény orvosi vizsgálatnak. Honnan lett volna nekem ahhoz pénzem?! Szóval, érted. Valóságos élet-

veszély. De soha nem kaptam semmiféle betegséget. Az Isten csodája. Így, ahogy mondom. Az Isten csodája.

Egy szakácsnő volt az első szerelmem. Egy szakácsnő a Sas utcából.
A számla elszállt az ujjai közül.

Repülni támadt kedve.

Petri György

VALÓSZÍNŰLEG KORA REGGEL

Valószínűleg kora reggel
fogok meghalni
(a „valószínűleg” azért túlzás,
én így szeretném... de az én
óhajom, sóvárgásom
nem valószínűsít semmit.
A dolgok történnek velünk,
az események, na ja, az események
ők meg: megesnek).

Térjünk vissza a gondolatmenethez.
Kora reggel fogok meghalni.
Mert akkor szeretnék.
Föltéve, hogy *napsütéses*
lesz ama „kora reggel”.
Amúgy nem ártana
minden szót
idézőjelbe (vagy *időző* jelbe?)
tenni. Mert azért az is
túlzás, hogy *szeretnék*.
Mondhatni: *overstatement*.

Mert délután sem olyan szörnyű,
ki lehet birni.
3 o'clock, p. m., for instance,
drága P. M.,
végleges délutánom.

New York, 1991. december 7.